

АНР Халил Рза
јени китабыны
«Голларыны ке-
ниш ач» адлан-
дырмышдыр. Бу,
онун ше'риндэн
бир мисрадыр. Еј-

ни заманда белә бир ад китаб-
дакы ше'рлерин руһуну, нәфә-
сини экс етдирир.

Китабын эсас мотивини бә-
шәријјәтә намусла, вичданла,
бөјүк ешгә хидмәт етмәк ис-
тәјән инсанын инчә, һәссас дуј-
гулары, мубаризә эзми, дүшүн-
чәләри, фикир вә хәјаллары
тәшкил едир. О, Ленин кими
уча зирвәләрдә јашамаға, ана
торпағынын кечмиш шанлы
тарихи илә фәхр етмәјә, бу

дә поетик бир дил илә, һәрарәт-
лә тәрәннүм олунур. Мүәллиф
бә'зән һәддиндән артыг пафо-
са ујур, өзүндән асылы олма-
дан риторикаја гапылыр, бу
исә онун поезијасынын сәми-
милијүндә сүн'илик јарадыр.
О, чошгун, темпераментли ша-
ирдир, өз гәлбинин одуну хә-
сислик билмәдән бүтүнлүклә
ше'рә вермәјә чалышыр. Бу,
һәр заман мүсбәт нәтичәлә-
мир, узунчулуға, сөзчүлүјә апа-

КЕНИШ НӘФӘСЛӘ...

күнүк һадисәләринә сәс вермә-
јә, бөјүк арзулар ганадында
учмаға гадир олан ирадәли,
гәтијјәтли, мәрд бир шәхсијјәт-
дир.

О, мәсләк вә идејасында ол-
дуғча мөһкәмдир. Сәадәт,
хошбәхтлик наминә һәмишә
дөјүшә һазырдыр. Шаири ки-
чик, дар, мөһдуд мәсәләләр
дејил, мүнүм вә чидди мөвзу-
лар, бәшәри фикирләр даһа
чох марағландырыр. Онун ли-
рик гәһрәманы өзүндә сонсуз
гүввәт дүјур. Бу гүввәти она
верән нәдир?! Бу суала китаб-
дакы бир ше'р ајдын чаваб
верир:

Бурда баһар мәним,
бурда ғыш мәним,
Һәр бир күчәјрәм дә
ојанмыш, мәним.
Ајағым алтында
бир гарыш јер јох,
Бүтүк јер күрәси
дајанмыш мәним!

Бу лирик гәһрәманын ниф-
рәти, гәзәби дә күчлүдүр. Буна
көрәдир ки, о, алчаг, рәзил,
худбин, хәбис, даркөз адамла-
ра гаршы амансыздыр, сәртдир
вә барышмаздыр. Мубариз руһ
да елә бурадан доғур. Чүнки
о, бүтүн бәшәријјәти азад, кө-
зәл көрмәк истәјир. Тәсадүфи
дејилдир ки, шаир белә јүксәк,
бәшәри дүјгуларла јашамағы,
кениш үрәклә нәфәс алмағы,
бәшәријјәтә хидмәт етмәји бө-
јүк сәадәт сајыр:

Бир синәнин ичиндә
милјард үрәк дашымағ!
Әзүк үчүк јашамағ, —
бәшәр үчүк јашамағ!
Јашамағ ки, күч алсын,
учалсын бәшәријјәт —
Һаны?

Һаны дүнјада бундан
бөјүк сәадәт?

Бу дүјгулар Х. Рза гәләмин-

рыб чыхарыр. Анчаг бу нөгсан-
лар Х. Рза поезијасында аз-
дыр, өтәридир вә кечичидир.

Ајдынлыг, сәдәлик, тәбишлик
вә үрәкән, нәвәслә, иһамла
јазмағ Х. Рза јарадычылығы-
нын эсас хүсусијјәтләриндән-
дир. Онун фикри, образлары
тез јадда галыр вә узун мүс-
дәт унутулмур.

Көкләри илә Вәтән торпағына
бағлы олан шаирин кениш үрә-
ји һәр сәтирдә, һәр сөздә чыр-
пыныр. О, каһ Ермитажын кө-
зәллијүнә мөфтун олур, каһ да
Көјчајын пәјыз сәһәрини вәсф
едир, һәр иһсинин тәрәннү-
мүндә шаирин мөһәббәти ај-
дын дүјүлур. О, Азәрбајҗан
торпағынын көзәллијини, тәбиә-
тини, ајры-ајры мәнзәрәләрини,
Бакы бағларыны бөјүк мөһәб-
бәтлә тәрәннүм етдији кими,
гарлы Сибири — онун тәбиә-
тиндәки јениликләри һәрарәт-
лә тәсвир етмәк үчүн гүввәси-
ни әсиркәмир. Бу бејнәлмиләл
һиссләрим вә дүјгуларын тә-
рәннүмүнә китабда кениш јер
верилир. Вәтән мөһәббәти ғыр-
мызы бир хәтт кими шаирин
бүтүн ше'рләриндән кечиб ке-
дир. Вәтәнпәрвәрлик руһу «Сән
мәним өзгарымсан» вә «Әбәди
мәш'әл» ше'рләриндә хүсусилә
күчлүдүр.

Китабда мубаһисә доғуран
ше'рләр дә вардыр. «Ач гојну-
ну ана торпағ», «Өмрүмдә Күр
чајыны бу рәнкдә көрмәмиш-
дим», «Јолдан кечәндә» ше'р-
ләри шаирин имканларындан
ашағы сәвијјәдә дурур.

Х. Рзанын «Голларыны ке-
ниш ач» китабы бундан сонра
да шаирин кениш нәфәслә је-
ни-јени мувәффәсијјәтли әсәр-
ләр јарадачағына үмид доғу-
рур.

Тофиг МӘҺМУД.